

КІРАЎНІЦТВА ДЛЯ ПЕРАКЛАДЧЫКАЎ І КАРЫСТАЛЬНІКАЎ ІХ ПАСЛУГ, ЯКІЯ ПРАЦУЮЦЬ У ЗОНЕ КАНФЛІКТУ

www.aiic.net

www.fit-ift.org

www.red-t.org

Перакладчыкі, якія працуюць па кантракту ў зонах канфлікту, часта не з'яўляюцца прафесіянальнымі лінгвістамі, але яны выконваюць важную ролю ў зносінах. Перакладчыкам патрэбна асаблівая абарона падчас і пасля канфлікту, паколькі яны працуюць ў надзвычай рызыкоўных умовах і з'яўляюцца неабароненымі. Карыстальнікі перакладчыцкіх паслуг павінны ведаць сваю адказнасць перад перакладчыкамі і ўвесь час дбаць пра іх абарону. Разам з тым перакладчыкі павінны ведаць свае правы, а таксама трымацца стандартаў і прафесійнай этыкі ў мэтах павышэння сваёй бяспекі і рэпутацыі.

Гэты дакумент — даведнік па асноўных правах, абавязках і стандартах, якія рэкамендаваны Міжнароднай асацыяцыяй перакладчыкаў канферэнцый (АІІС), Міжнароднай федэрацыяй перакладчыкаў (FІТ) і арганізацыяй Red T перакладчыкам і карыстальнікам іх паслуг. Ён датычыцца перакладчыкаў, якія працуюць для ўзброеных сілаў, журналістаў, недзяржаўных і іншых арганізацый непасрэдна ў зонах канфліктаў.

Для ПЕРАКЛАДЧЫКАЎ

ПРАВЫ

Ахова

Перакладчык мае права на ахову падчас выканання задання і таксама пасля яго. Пры неабходнасці ахова распаўсюджваецца на членаў сям'і перакладчыка. Перакладчык павінен быць забяспечаны ахоўным адзеннем і іншымі сродкамі асабістай аховы, за выключэннем зброі. Нельга патрабаваць ад перакладчыка насіць уніформу, калі ён сам не даў на гэта згоду. Перакладчык павінен мець доступ да медыцынскай і псіхалагічнай дапамогі. Перад адпраўкай у зону канфлікту перакладчык павінен прайсці курсы падрыхтоўкі па бяспецы і паводзінах ва ўмовах надзвычайных сітуацый.

Падтрымка

Перакладчык мае права на падтрымку на працягу выканання задання, у тым ліку на адпаведныя ўмовы працы і жыццядзейнасці ў зоне баявых дзеянняў або на базе.

Абмежаванні

Абмежаванні сферы дзейнасці перакладчыка павінны быць дакладна вызначаны. Перакладчык мае права адмовіцца ад задання, якое парушае яго прафесійныя або асабістыя стандарты і этычныя нормы або ставіць пад пагрозу яго бяспеку.

Інструктаж

З перакладчыкам павінен праводзіцца інструктаж па агульных і спецыфічных задачах.

Умовы

Перакладчык мае права на належную аплату і іншыя палажэнні кантракта, якія адлюстроўваюць небяспечныя ўмовы. Працоўны графік павінен быць прымальным і ўтрымліваць перапынкі.

АБАВЯЗКІ

Аб'ектыўнасць

Незалежна ад наймальніка перакладчык павінен абслугоўваць усе бакі аднолькава, не выказваючы сваіх меркаванняў або сімпатыі. Перакладчык не можа выступаць у падтрымку ні за адзін бок і ў выпадку канфлікту інтарэсаў павінен заявіць аб ім.

Канфідэнцыяльнасць

Перакладчык павінен захоўваць канфідэнцыяльны характар усёй інфармацыі, якую ён атрымлівае ад усіх бакоў падчас сваёй працы. Забараняецца перадаваць інфармацыю каму-небудзь або выкарыстоўваць яе для сваёй асабістай выгады.

Дакладнасць

Перакладчык павінен як мага дакладней перадаваць паведамленні ўсіх бакоў. Каб гэта зрабіць, перакладчык павінен:

- Валодаць асноўнымі навыкамі перакладу: уважліва слухаць, зразумела перакладаць на іншую мову, ведаць культурныя асаблівасці і звяртаць увагу на невербальныя сігналы.
- Быць падрыхтаваным да задання: ведаць спецыяльную лексіку, абрэвіятуры, жаргон і г.д., быць знаёмым з акцэнтамі, жэстамі, звычаямі і г.д.
- Рабіць нататкі, каб дакладней памятаць інфармацыю.
- Не падвяргаць цензуры або іншым чынам змяняць інфармацыю, якую выказваюць суразмоўнікі.
- Пры неабходнасці спытаць удакладніць, паўтарыць фразу павольней або ўказаць суразмоўніку, што яго словы незразумелыя.

Для карыстальнікаў перакладчыцкіх паслуг

ПРАВЫ

Карыстальнікі маюць права на атрыманне дакладнага перакладу сваіх паведамленняў. Выкананне абавязкаў, пералічаных ніжэй, дапаможа перакладчыкам у выкананні гэтай задачы.

АБАВЯЗКІ

Павага

Перакладчык — гэта пасярэднік паміж карыстальнікам і людзьмі ў краіне, дзе ён працуе. Карыстальнікі павінны ставіцца з павагай да перакладчыкаў. Карыстальнік можа патрабаваць субардынацыю, але не павінен злоўжываць ёй.

Ахова

Перакладчык, аказваючы паслугі для карыстальніка, можа знаходзіцца ў небяспецы. Не глядзячы на ўмовы кантракта, карыстальнік павінен ахоўваць перакладчыка і, пры неабходнасці, членаў яго сям'і падчас выканання задання і пасля яго.

- Карыстальніку забараняецца ўзбройваць перакладчыка.
- Карыстальнік павінен забяспечыць перакладчыка ахоўным адзеннем і сродкамі асабістай аховы, але не павінен патрабаваць ад перакладчыка апранаць уніформу без яго згоды.
- Забараняецца раскрываць імя, адрас або фота перакладчыка без яго згоды.

Падтрымка

Карыстальнік павінен забяспечыць перакладчыку адпаведныя ўмовы працы і жыццядзейнасці ў зоне баявых дзеянняў або на базе. Карыстальнік павінен быць у курсе патрэб і заклапочанасцяў перакладчыка.

Вызначэнне роляў

Карыстальнік павінен дакладна вызначыць ролю перакладчыка. Перакладчыку неабходна растлумачыць патрабаванні працы і сферу адказнасці. Як правіла, карыстальнік не павінен даваць заданні, якія не звязаныя з перакладам, і павінен ведаць, што перакладчык мае права адмовіцца ад выканання задання, калі яно парушае яго прафесійныя або асабістыя стандарты і этыку або пагражае яго бяспецы.

Планаванне

Перакладчыцкая дзейнасць патрабуе канцэнтрацыі ўвагі, што цяжка зрабіць у канфліктных сітуацыях. Карыстальнік павінен расплановаць гадзіны працы і адпачынку і г.д. Пры выкарыстанні перакладчыцкіх паслуг неабходна ўлічваць дадатковы час і лагістычныя патрабаванні.

Інструктаж

Карыстальнік павінен праводзіць з перакладчыкам інструктаж па агульных і спецыфічных задачах, мэтах і ўмовах кожнага задання. Карыстальнік павінен растлумачыць спецыяльную лексіку, абрэвіятуры, жаргонныя словы і г.д.

Ацэнка

Пры неабходнасці ацэнкі працы перакладчыка карыстальнік павінен быць аб'ектыўным і выкарыстоўваць адпаведную сістэму ацэнкі. Карыстальнік павінен кантраляваць дакладнасць перакладу паведамленняў, разумеючы, што пераклад не можа быць літаральным, а арыгінальнае паведамленне павінна быць зразумелым. Крытычныя заўвагі неабходна рабіць у прыватных абставінах. Пры неабходнасці карыстальнік можа даваць рэкамендацыі, узнагароды і г.д.

Як працаваць з перакладчыкамі

Размяшчэнне

Удзельнікі размовы і перакладчык размяшчаюцца ў форме трохкутніка. Перакладчык і ўдзельнікі размовы павінны бачыць і чуць адзін аднаго. Карыстальнік павінен прадставіць сябе і перакладчыка і растлумачыць функцыю перакладчыка. Карыстальнік павінен размаўляць і глядзець на іншага суразмоўніка, але не на перакладчыка.

Размова

Перакладчык чакае, калі карыстальнік спыніць размову, і перакладае падчас паўзы. Аб'ём інфармацыі, якую перакладчык можа запомніць і дакладна перакласці, залежыць ад яго здольнасцей.

- Карыстальніку рэкамендуецца ўжываць простыя словы і кароткія лагічныя сказы.
- Гаворка павінна быць павольнай і зразумелай.
- Карыстальніку рэкамендуецца пазбягаць слэнгавых слоў, абрэвіятур, жаргонных слоў або паняццяў, незразумелых для прадстаўнікоў іншых культур.
- Гумар дапамагае знізіць напружанне, але яго цяжка перакладаць.
- Карыстальнік павінен сачыць за сваім акцэнтам, ужываннем дыялектных слоў, моўных выразаў, бо яны ўплываюць на працу перакладчыка.
- Карыстальнік павінен быць уважлівым, што ён кажа і як.

Праверка

Карыстальнік нясе адказнасць за тое, што суразмоўнікі разумеюць яго. Калі карыстальнік не разумее суразмоўнікаў, ён можа папрасіць іх паўтарыць або ўдакладніць. Карыстальнік павінен упэўніцца, што перакладчык разумее яго, калі лічыць, што суразмоўца яго не разумее. Карыстальнік павінен пазбягаць прыватнай размовы з перакладчыкам, калі суразмоўнік іх не разумее.

Кантроль

Карыстальнік не павінен перакладаць адказнасць на перакладчыка. Перакладчык не павінен рабіць заявы або задаваць пытанні ад імя карыстальніка, ён толькі перакладае словы карыстальніка. Карыстальнік нясе ўсю адказнасць за заданне, але можа пры неабходнасці карыстацца парадзімі перакладчыка.

Кіраўніцтва для перакладчыкаў і карыстальнікаў перакладчыцкіх паслуг, якія працуюць у зоне канфлікту. Версія ад сакавіка 2012 года.